

HOA BLUEBONNET CHO HAI NGƯỜI
Tập truyện ngắn của Phạm Ngũ Yên
Bình Minh xuất bản, tháng 11 năm 1994

THAY LỜI TỰA

Một trong những ước mơ từ lâu của tôi là tôi sẽ viết về những chuyện tình. Không phải vì đó là một đề tài dễ viết hay dễ dàng gây xúc động người đọc. Cũng không phải qua tình yêu, con người mới cảm biết được rằng cuộc sống có những lạc thú hơn hay đau khổ hơn. Mặc dù trong tình yêu có đầy đủ những thứ đó. Nó song hành bên cạnh ta và hiện hữu mỗi ngày như sương mù, như mưa bụi. Như ẩm ướt mùa đông và nắng cháy mùa hè. Tình yêu vượt lên trên mọi thứ triết học cao nhất nhưng cũng trần trụi tầm thường như chính con người và cuộc đời cụ thể của nó.

Tôi không nghĩ, qua cách viết của mình, ngòi bút của tôi có thể len lỏi

vào trong mọi ngõ ngách phức tạp và rối rắm của tình yêu. Dù quanh tôi, những người viết trước đã làm được và đã thành công. Ở một chừng mực nào đó, tình yêu, với họ luôn là một bố cục đầy áp những nụ hôn xanh và chặt kín giấc mơ hồng.

Khi tôi giải ngũ về sau gần mười năm lính tráng, trước khi miền Nam sụp đổ, tôi nghĩ rằng mình có thể viết được mà không cần tìm kiếm những kinh nghiệm bên ngoài vì tôi có đủ mọi thứ vốn liếng làm nền tảng tương đối cho một cốt chuyện. Nhưng tôi làm. Trong khi tôi còn đang để tuổi xuân của mình rong chơi theo ngày tháng rời rạc thì bên ngoài những chiếc xe tăng ngụy trang cành lá cây rừng đang tiến về Sài Gòn. Những vòng xích T54 đã nghiền nát một chế độ.

Nghiền nát luôn mộng ước thanh xuân và tấm lòng non trẻ.

Gần hai mươi năm trôi qua. Những gì tôi tự nó đã bị đào thải theo quy luật của đời sống. Những gì tạm coi là tốt đẹp đang có triệu chứng hồi sinh. Như con chim Phượng Hoàng cất cánh bay lên từ đống tro tàn của bất hạnh.

Không ai có quyền chiếm đoạt tự do và phước báu của người khác qua ngòi viết của mình. Nếu chính người đó không ngập lặn trong đau khổ. Khi Boris Pasternak viết trong một căn nhà tối tăm và lạnh lẽo ở bên ngoài ngoại ô Mạc Tư Khoa, sự cô đơn không phải chỉ dừng lại ở đó, với những bày sồi. Ông viết về một tháng mười rét mướt xã hội chủ nghĩa. Và như lời tiên tri, tác phẩm Doctor Zhivago đã như hồi chuông báo động thế giới tự do hãy coi chừng hiểm họa cộng sản. Lúc đó là gần những năm sáu mươi. Thời kỳ vàng son của chủ nghĩa Bôn sô vích. Ông đã nhìn thấy đằng sau cái Thiên Đàng u ám là sự tan vỡ của con người vô sản

mà mãi đến gần ba mươi năm sau chúng ta mới thấy được. Ông nghi ngờ những tiếng reo hò thành công của kế hoạch năm năm. Cũng như ông đã nghi ngờ một hạnh phúc phối pha của những bông tuyết bay trắng xóa trên nóc điện Cẩm Linh. Cho nên ông đã để Lara chia tay với Yuri. Sự chia tay tuyệt vời trên ngót mấy trăm trang sách ràn rụa nước mắt. Và mỗi tình tay ba nào nùng mở đầu cho những mối tình tay ba của thế kỷ. Những năm cuối của chế độ Cộng Hòa, Đà Lạt chiếu phim Doctor Zhivago ở rạp Ngọc Lan, tài tử Ai Cập Omar Sharif đóng vai chính và Lara do cô gái mắt xanh tóc vàng Julie Christie. Tôi yêu Doctor Zhivago từ những năm tháng đó. Những năm tháng ướt sũng cuộc tình thâm lặng và đi về một mình ở căn gác trọ nhìn xuống công viên buồn. Cũng vẫn mùa đông giống như mùa đông tại đây. Cũng vẫn sương mù đặc kín cuộc đời không nhìn thấy bóng dáng người yêu và tiếng cười rộn rã. Hình ảnh Doctor Zhivago đi tìm kiếm từng mảnh gỗ ướt đẫm mưa bụi về sườn, sau khi cách mạng thành công sao giống những người trí thức miền Nam sau ngày 30 tháng tư quá vậy? Hình ảnh gần gũi và mật thiết với chúng ta như thể Pasternak viết ra cho thời đại Sài Gòn, Việt Nam đọc. Và đằng sau đám tang của Zhivago, giải Nobel rực rỡ như một vòng hoa truy điệu người nằm xuống.

Tôi cũng yêu mối tình bi đát của Dương Qua và Tiểu Long Nữ. Bi đát và gần như không có thật cho sự chờ đợi thủy chung kéo dài hơn mười sáu năm. Cho dù trên cườm tay của nàng không còn dấu vết của Thủ Cung Sa. Tình yêu là như vậy đó. Trái đắng và mật ngọt muôn đời vẫn là đề tài cho những bi kịch. Giống như Lara và Tiểu Long Nữ, Sài Gòn đã bị cưỡng chiếm trắng trợn, cho nên những ai yêu Sài Gòn đều có một thời gian để chờ đợi dài hơn hai mươi năm.

Tôi muốn thả sự trong sáng hồn nhiên đậu xuống những giòng chữ mình viết như một cách tạ ơn đời. Và tâm hồn kẻ lưu vong là tôi thèm muốn được chết trên rẻo đất tự do đượm đầy sữa và mật. Nhưng tôi không đủ khả năng. Cuộc sống có quá nhiều tan tác chia ly, làm sao tôi che dấu hết những ngấn lệ làm lem luot hạnh phúc? Làm sao tôi có thể từ chối đón nhận nỗi tan hoang từ một cuộc tình rách nát như một tặng phẩm của Thượng Đế. Giống như thiên nhiên cũng gửi đến cho chúng ta những nụ hồng tươi tắn, nhưng cũng kèm theo những gai nhọn làm chảy máu tim người.

Có bao nhiêu cặp tình nhân nắm tay nhau đi trong lòng dẫu bể cuộc đời với mắt mở chăm về phía trước. Và cuối cùng tìm thấy một bình nguyên? Tập truyện này tôi xin gửi đến họ. Đồng thời gửi lui về tuổi trẻ của tôi. ■

Austin, tháng 9-1994